

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра полоністики і перекладу

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

**ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПОЛЬСЬКОМОВНОГО
ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ**
підготовки БАКАЛАВРА
спеціальності 014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА
освітньо-професійної програми
СЕРЕДНЯ ОСВІТА.
ПОЛЬСЬКА ТА АНГЛІЙСЬКА МОВИ.
ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА.

Луцьк - 2024

Вибірковий освітній компонент «ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПОЛЬСЬКОМОВНОГО ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ» підготовки **БАКАЛАВРА**, галузі знань **01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА**, спеціальності **014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА**, освітньо-професійної програми **СЕРЕДНЯ ОСВІТА. ПОЛЬСЬКА ТА АНГЛІЙСЬКА МОВИ. ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА**.

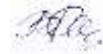
Розробник: Вікторія Остапчук, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри полоністики і перекладу.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Середня освіта. Польська та англійська мови.

Зарубіжна література

доц. Васейко Ю.С.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри полоністики і перекладу протокол № 2 від 05.09. 2024 р.

Завідувач кафедри:

проф. Сухарєва С. В.

© Остапчук В.В., 2024

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 1.

Найменування показників	Освітній ступінь, ОПП, спеціальність	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальність 014 Середня освіта предметна спеціальність 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література) спеціалізація 014.028 Польська мова та зарубіжна література Бакалавр	Вибірковий освітній компонент
Кількість годин / кредитів 150 / 5		Рік підготовки 4
ІНДЗ: немає		Семестр 7
		Лекції 10 год.
		Практичні 20 год.
		Лабораторні
		Самостійна робота 110 год.
		Консультації 10 год.
Польська та українська мови викладання	Форма контролю: залік	

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Вікторія Вікторівна Остапчук

Кандидат філологічних наук

старший викладач кафедри полоністики і перекладу

+380977542371, ostapchuk.viktoria@vnu.edu.ua

Дні занять <http://>

3. ОПИС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація курсу

Предметом вибіркового освітнього компонента є: принципи і етапи лінгвостилістичного аналізу польськомовного художнього тексту; хибні і стереотипні уявлення про художній текст; питання цілісності літературного твору; мовно-стильові засоби художнього тексту і специфіка їх функціонування; жанрово-стильові варіації польських творів ХХ століття.

2. Мета і завдання вибіркового освітнього компонента

Метою ОК є: ознайомити студентів з основними принципами і прийомами лінгвостилістичного аналізу художніх текстів, сформувати навички інтерпретації творів польської літератури, які мають різну жанрову і стильову специфіку.

Завдання: розглянути мовні і структурні особливості художніх текстів; проаналізувати мовну ієрархію літературного твору, визначити основні різновиди стилістичних (художніх) засобів і їхнє місце у творі; розглянути хибні уявлення про сутність художнього тексту; визначити основні етапи роботи з художнім текстом; сформувати термінологічний апарат лінгвостилістики; навчити студентів розпізнавати жанрові і стильові особливості польської літератури ХХ ст.; сформувати навички пошуку в художньому тексті стилістичних засобів з подальшою інтерпретацією і визначенням функцій.

3. Результати навчання (компетентності):

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК: Здатність розв'язувати спеціалізовані завдання і проблеми різного рівня складності середньої освіти, зокрема мовно-літературної галузі, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації навчання в закладах загальної середньої освіти.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-2: Здатність вчитися й опановувати нові знання, усвідомлювати роль полікультурної освіти.

ЗК-4: Здатність працювати в міжнародному контексті, популяризувати культурні цінності світового значення.

ЗК-5: Знання та розуміння предметної галузі, здатність здійснювати професійну діяльність.

ЗК-6: Здатність виявляти, ставити проблеми та знаходити шляхи їхнього розв'язання.

ЗК-7: Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Фахові компетентності (ФК):

ФК-1: Здатність здійснювати пошук, зокрема і послуговуючись сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями, необхідних відомостей, об'єктивно їх оцінювати, обробляти, вивчаючи філологічні й історико-культурні явища та процеси, засади реалізації мети мовно-літературної освітньої галузі.

ФК-3: Здатність послуговуватись в педагогічній та дослідницькій роботі спеціальною термінологією, категоріями, поняттями, інтелектуальними операціями під час інтерпретації мовно-літературних явищ, історико-культурних реалій, аналізу освітнього процесу.

ФК-4: Здатність оперувати системою філологічних знань, що охоплює відомості про основні мовно-літературні явища та процеси в теоретичному, практичному, синхронному, діахронному, соціокультурному аспектах.

ФК-5: Здатність використовувати етнічно марковані відомості задля різнобічної перцепції національних концептуальних і мовних картин світу, формувати інтерес до їхнього вивчення у здобувачів освіти.

ФК-7: Здатність демонструвати на високому рівні сформовані мовну, мовленнєву, комунікативну компетентності з польської / англійської мови в процесі фахового спілкування, перекладу, викладання, дослідницької роботи.

ФК-15: Здатність дотримуватись у професійній та дослідницькій роботі принципів доброчесності, компетентності, законності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН-1: Осмислюючи соціальну значущість професії педагога, обґрунтовує необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та суспільній діяльності, особистим прикладом презентує національно-свідому громадянську позицію, популяризує світові та вітчизняні культурні цінності, розуміє важливість полікультурної освіти.

ПРН-3: Виявляє самостійність і відповідальність у розв'язанні проблем у професійній та дослідницькій роботі, здатність працювати автономно й в команді, дотримуватись етичних принципів і засад академічної доброчесності.

ПРН-4: Ефективно працює з інформацією з різних джерел: добирає необхідні відомості, критично аналізує й інтерпретує їх, впорядковує, класифікує й систематизує.

ПРН-6: Володіє відомостями щодо різноманітних історико-культурних й мовно-літературних явищ та процесів, зокрема необхідних для перцепції національних картин світу, оперує базисними філологічними й світоглядними поняттями, розуміє специфіку сучасних гуманітарних знань, презентує їх у результатах своєї професійної діяльності.

ПРН-9: Здійснює порівняльний аналіз філологічних явищ, базуючись на знаннях про мову як особливу знакову систему, літературу як мистецтво художнього слова, вирізняє лінгвокраїнознавчий потенціал вербальних одиниць.

ПРН-10: Володіє знаннями з фонетики, лексикології, граматики, орфографії, орфоєпії польської / англійської мови, уміє їх практично використовувати в освітньому процесі.

ПРН-11: Вільно послуговується польською / англійською мовою в усній та писемній формах, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), використовує її для реалізації продуктивного міжкультурного діалогу, у професійній діяльності.

ПРН-12: Аналізує, реферує й перекладає тексти різного функціонального призначення й рівня складності, демонструючи на високому рівні сформовані мовну, мовленнєву та комунікативну компетентності з польської / англійської мови та уміння їх формувати у здобувачів освіти.

4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 2.

Назви змістових модулів і тем	Усьо го	Лек.				Фор.к. / Бали
			Прак.	Сам.	Конс.	
Змістовий модуль 1. Struktura tekstu artystycznego.						
Temat 1 Stylistyka literacka i językoznawcza: zakres badań. Środki stylistyczne, style, stylizacje, niezbędne do badania tekstu. Sposoby ekspresji językowej.	9	2	2	5		ДС, Т, РЗ, ІРС 10
Temat 2. Błędne i stereotypowe wyobrażenia o strukturze tekstu artystycznego. „Tekst literacki jest sumą metafor, porównań i epitetów” „Metafory, epitety itp. są ozdobą tekstu” „Funkcją tekstu literackiego jest rozrywka i edukacja”	9	2	2	5		ДС, Т, РЗ, ІРС 10
Разом за модулем 1	18	4	4	10	0	20
Змістовий модуль 2. Językowo-stylistyczna analiza tekstu artystycznego						
Temat 3. Zasady analizy językowo-stylistycznej Wyrazowe środki stylistyczne. Synonimy, hiperonimy, hiponimy. Peryfraz. Eufemizmy. Neologizmy i idiomy. Homonimy. Metafora. Animizacje, antropomorfizacje, hiperbole, metonimie, sentencje, aforyzmy i przysłowia, kolokwializmy (potoczny), archaizmy semantyczne i leksykalne	26		4	20	2	ДС, Т, РЗ, ІРС 10
Temat 4. Całość tekstu artystycznego. Tło tekstu. Inwentaryzacja. Podsumowanie i wnioski.	28	2	4	20	2	ДС, Т, РЗ, ІРС 10
Temat 5: Hierarchia językowa utworu. Dominanty tekstowe. Przenośne środki tekstowe.	26		4	20	2	ДС, Т, РЗ, ІРС 10
Temat 6. Kontekst utworu artystycznego. Metoda biograficzna badania tekstu literackiego. Związek dzieła sztuki z procesem literackim. Intertekstualność.	26	2	2	20	2	ДС, Т, РЗ, ІРС 10
Temat 7. Podstawowe środki językowo-stylistyczne i ich funkcje Metafory, cechy strukturalne metafor. Metaforyczne i niemetaforyczne epitety. Porównania.	26	2	2	20	2	ДС, Т, РЗ, ІРС 10
Контрольна робота						КР 30
Разом за модулем 2	132	6	16	100	10	80
Всього за семестр годин / балів	150	10	20	110	10	100

Форма контролю: ДС – дискусія, Т – тести, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, КР – контрольна робота тощо.

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИКОНАННЯ

1. У поданих уривках знайдіть неологізми і охарактеризуйте їх структурні особливості. З якою метою автори використали неологізми у своїх текстах?
2. З’ясуйте, яку функцію виконують порівняння у поданих текстах.
3. У поданих уривках знайдіть метафори і проаналізуйте їх структурні особливості. Поясніть значення цих образних засобів. Спробуйте з’ясувати, яке місце в ієрархії тексту посідають метафори.

4. У поданих текстах вкажіть метафоричні і неметафоричні епітети. Яку роль виконують ці стилістичні засоби?
5. З'ясуйте, як наукова термінологія взаємодіє з художнім текстом.
6. У поданих текстах знайдіть лайливі і непристойні слова. Чи допустиме вживання вульгаризмів у художньому тексті? Якщо так, то з якою метою?
7. У поданих текстах знайдіть експресивізми. Якою мірою значення емоційно забарвлених слів залежить від контексту? Чим мотивоване вживання експресивізмів?
8. У поданих текстах знайдіть фразеологізми. Чим мотивоване використання таких усталених висловів?
9. З'ясуйте, як значення демінутивів залежить від контексту. У яких типах текстів (тематика, жанр, стиль тощо) буде доречним вживання цих стилістичних засобів?
10. З'ясуйте, яка роль звуконаслідувань у художніх текстах.
11. Проаналізуйте структуру поданих текстів і вкажіть синтаксичні паралелізми. Як будова речень впливає на семантику тексту?
12. Яку функцію виконують повтори у поданих уривках? Яка різниця між повторами і тавтологією?
13. Проаналізуйте особливості синтаксичної будови поданих нижче текстів. Як структура тексту корелює з його змістом? Знайдіть відхилення від стандартів літературної мови. Чим вони мотивовані?
14. Простежте, як іронічний образ формується на рівні мови. Які групи слів сприяють формуванню іронічного зображення?
15. Дослідіть процес формування гротескного образу на мовному рівні.
16. Проаналізуйте поданий текст в контексті символізму, футуризму, експресіонізму, сюрреалізму, авангардизму, абсурдизму, постмодернізму.
17. Подані нижче тексти мають виразне сатиричне спрямування. З'ясуйте його специфіку (які явища викривають/висміюють/критикують автори). Яким чином сатиричне зображення формується на рівні мови? Чи сприяють формуванню сатиричного образу окремі пласти лексики, синтаксична будова?
18. Прочитайте уривок. З'ясуйте, які елементи традиційної казки і наукової фантастики функціонують у цьому тексті. Який результат такого поєднання?
19. Нижче поданий текст – це фейлетон, тобто гібридний жанр, який поєднує у собі ознаки художньої літератури і публіцистики. З'ясуйте, які саме елементи публіцистичного і художнього стилю взаємодіють у тексті. Спробуйте також визначити жанрову домінанту цього фейлетону.
20. Прочитайте подані театральні мініатюри. Які жанрово-стильові особливості таких мінідрам можна виокремити? Що спільного, а що відмінного між традиційною драмою і мінідрамою?
21. З'ясуйте, як формується пародійне зображення. Що саме пародіюють автори поданих уривків? Які засоби на рівні мови формують пародію?

6. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Увесь освітній процес повинен відбуватися на засадах чесності, справедливості, відповідальності за результати своєї роботи, довіри до усіх учасників дидактичного процесу, об'єктивності оцінювання, толерантності, соціальної та гендерної рівності (деталі за [посиланням](#)).

Здобувач повинен систематично відвідувати практичні заняття з курсу, не запізнюватися, аби не переривати роботу викладача та своїх колег, не симулювати поганий стан здоров'я під час проведення модульних робіт, екзамену і под.

Усі усні завдання належить складати у призначений викладачем час. Письмові завдання, творчі проєкти і под. варто подати на перевірку у визначений викладачем час, оформивши відповідно до вимог, що ставляться до такого виду робіт.

Обов'язково потрібно дотримуватися засад академічної доброчесності: під час виконання завдань не можна привласнювати собі результати інтелектуальної діяльності інших осіб, при оформленні результатів своєї праці потрібно подавати покликання на розвідки, котрими послуговувалися у ході підготовки матеріалів, зазначити ресурси, якими користувалися; не можна

підтасовувати факти, ілюстративний матеріал, бібліографічні відомості, не допускається користування шпаргалками під час виконання самостійних, модульних робіт, виконання тестів.

Жодні форми порушення академічної доброчесності (недбайливе цитування, присвоєння чужих ідей чи робіт, плагіат, псевдоавторство, неповажне ставлення до учасників освітнього процесу тощо) недопустимі. У разі таких дій – адекватна реакція відповідно до [Кодексу академічної доброчесності](#).

*Під час вивчення ОК, визнаються результати навчання, отримані в неформальній (професійні курси/тренінги, онлайн-освіта, стажування тощо) та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають ОК як в цілому, так і його окремим модулям, темі (темам), що передбачені цим силабусом. Деталі щодо процедури зарахування результатів подані [посиланням](#).

7. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Формою підсумкового семестрового контролю є **залік**. Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів). У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, становить 100. Достатньою для заліку кількістю набраних за всі види запланованих робіт є 60 балів.

Підсумкова робота – творче пошукове дослідження щодо особливостей структури та ієрархії художнього тексту. Студент має самостійно обрати твір польського автора (XX-XXI ст.) або його фрагмент і на цьому матеріалі проаналізувати ієрархію мовних засобів і особливості стилю загалом. Свої спостереження можна викладати у довільній формі (обсяг – від 5 сторінок друкованого тексту).

8. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Баби́ч Н. Д. Практична стилістика і культура української мови. Львів, 2003.
2. Дудик П. С. Стилiстика української мови. Київ, 2005.
3. Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту : навч. посiбник. Київ, 2008.
4. Мацько Л. І., Сидоренко О. М., Мацько О. М. Стилiстика української мови. Київ, 2003.
5. Моклиця А. В. Лінгвостилістичний аналіз художнього тексту (на матеріалі польської літератури XX ст.): URL: <http://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/13720>
6. Оляндер Л., Остапчук В. Dzienniki (Щоденники) Ярослава Леона Івашкевича (1894 – 1980): Друга Світова війна (1939 – 1945 р.р.) в індивідуальному сприйнятті письменника. Султанівські читання. 2023. №12. С. 37 – 50.

7. Остапчук В. Апокаліптичні мотиви в оповідання Станіслава Лема *JAK OCALAŁ ŚWIAT*. Футурологічний конгрес. Фантастичні світи Станіслава Лема / За ред. Д. Шевчука та О.Вісич. Острогор : Видавництво Національного університету «Острозька академія». 2022. С. 207 – 223.
8. Остапчук В. Українська і польська мови: до проблем екології слова. *Вісник Маріупольського державного університету*. Серія : Філологія / гол. ред. О. Г. Павленко. Київ : МДУ, 2023. Вип. 28. С. 196 – 210.
9. Bolecki W. Poetycki model prozy w dwudziestoleciu międzywojennym. Kraków, 2000.
10. Ignatowicz-Skowrońska J. Frazeologizmy jako tworzywo stylu współczesnej powieści polskiej. Szczecin, 2008.
11. Kopertowska D. Analiza stylistyczno-językowa tekstu. Kielce, 1992.
12. Kurkowska H., Skorupka S. Stylistyka polska: Zarys. Warszawa, 2001.
13. Nycz R. Język modernizmu. Prolegomena historycznoliterackie. Wrocław, 1997.
14. Pawelec A. Metafora pojęciowa a tradycja. Kraków, 2006.
15. Podlaska D., Płócennik J. Leksykon nauki o języku. Bielsko-Biała, 2002.
16. Słownik literatury polskiej XX wieku / Pod red. J. Sławińskiego. Wrocław, 1996.
17. Wilkoń A. Typologia odmian językowych współczesnej polszczyzny. Katowice, 2000.
18. Wróblewski P. Struktura, typologia i frekwencja polskich metafor. Białystok, 1998.
19. Z zagadnień frazeologii, stylistyki i kultury języka. Poznań, 2006.
20. Zdunkiewicz-Jedynak D. Wykłady ze stylistyki. Warszawa, 2008.